

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropski državljanski pobudi

[COM(2017) 482 final – 2017/0220 (COD)]

(2018/C 237/12)

Poročevalka: **Kinga JOÓ**

Zaprosilo	Evropska komisija, 13. 9. 2017; Evropski parlament, 2. 10. 2017; Svet, 11. 10. 2017
Pravna podlaga	člen 24 Pogodbe o delovanju Evropske unije
Pristojnost	pododbor SC/049 za evropsko državljansko pobudo
Datum sprejetja mnenja pododbora	7. 2. 2018
Datum sprejetja mnenja na plenarnem zasedanju	14. 3. 2018
Plenarno zasedanje št.	533
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	201/0/5

1. Sklepi in priporočila

1.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) šest let po začetku veljavnosti Uredbe (EU) št. 211/2011 o državljanski pobudi ⁽¹⁾ poudarja osrednjo vlogo državljanov EU v evropskem projektu in zmožnost mehanizma evropske državljanske pobude, da pripomore k odpravi demokratičnega deficita s podporo aktivnemu državljanstvu in participativni demokraciji.

1.2 EESO je v mnenju na lastno pobudo ⁽²⁾ iz leta 2016 poudaril, da so z evropsko državljansko pobudo v njeni sedanjih obliki precejšnje tehnične, pravne in upravne težave ter da ima Evropska komisija očitno preveč pristojnosti. To je omejilo obseg morebitne javne razprave o evropski državljanski pobudi in povzročilo omejeno pravno spremljanje uspešnih pobud.

1.3 EESO je tako kot Evropski parlament, Odbor regij in evropska varuhinja človekovih pravic mnenja, da je trenutna revizija Uredbe (EU) št. 211/2011 pomemben korak k doseganju polnega potenciala evropske državljanske pobude.

1.4 EESO pozdravlja naslednje izboljšave, zajete v novem predlogu uredbe o evropski državljanski pobudi, ki ga je pripravila Evropska komisija, in sicer da:

1.4.1 se skupini organizatorjev omogoči, da začnejo zbirati izjave o podpori na datum po lastni izbiri;

1.4.2 lahko državljanski odbori dobijo status pravne osebe, s čimer bi se omejila kazenska odgovornost organizatorjev za prevaro in hudo malomarnost;

1.4.3 se vzpostavi spletna sodelovalna platforma, na kateri bodo lahko državljani EU dobili informacije in nasvete o evropski državljanski pobudi ter ki bo podpirala organizatorje evropske državljanske pobude pri postopku prijave pobud in zbiranja izjav o podpori. EESO želi biti vključen v spletno sodelovalno platformo in biti seznanjen z dogajanjem na njej. Meni, da bi morali biti uporabniki platforme dobro obveščeni o njegovih storitvah v zvezi z evropsko državljansko pobudo, ki jih nudi organizatorjem pobud;

1.4.4 Komisija priznava potrebo po prevajalskih storitvah, ki jih je EESO od leta 2015 zagotavljal vsem organizatorjem evropskih državljanskih pobud; Komisija ob prijavi evropske državljanske pobude zagotovi prevod njene vsebine v vse uradne jezike EU;

⁽¹⁾ UL L 65, 11.3.2011, str. 1.

⁽²⁾ UL C 389, 21.10.2016, str. 35.

1.4.5 se države članice pozovejo, naj poenostavijo, zmanjšajo in poenotijo sistem nacionalnih predpisov, ki veljajo za zbiranje in preverjanje podatkov, in se zagotovi, da bi pravica do podpore evropski državljanski pobudi temeljila na državljanstvu, s čimer bi poskrbeli, da iz nje ne bo izključen noben državljan EU;

1.4.6 vsaka država članica dejavno spodbuja evropsko državljansko pobudo in določi kontaktne točke za zagotavljanje informacij in pomoči organizatorjem evropske državljanske pobude glede tehničnih vprašanj, povezanih s tovrstno kampanjo;

1.4.7 Evropska komisija omogoči trajno uporabo brezplačne programske opreme za spletno zbiranje izjav o podpori (OCS) ⁽³⁾, ki bi poenostavila zbiranje in katalogizacijo izjav o podpori ter njihovo preverjanje pri nacionalnih organih. EESO pozdravlja tudi, da naj bi ta instrument postal dostopen invalidom;

1.4.8 si Komisija prizadeva za ozaveščanje državljanov o obstoju evropske državljanske pobude.

1.5 EESO daje naslednje pripombe in priporočila v zvezi z novim predlogom:

1.5.1 Pri prijavi je treba ločiti vlogi institucionalnega mentorja in nosilca odločanja, ki sta trenutno v pristojnosti Komisije. EESO znova poudarja, da je pripravljen še naprej podpirati pri pobude ter da je lahko logičen kandidat za vlogo pospeševalca in institucionalnega mentorja.

1.5.2 Po zgledu povabila odbora EESO, naj se organizatorji evropske državljanske pobude udeležijo raznih razprav v njegovi skupini za evropsko državljansko pobudo, strokovnih skupinah in na plenarnih zasedanjih ⁽⁴⁾, bi morali imeti organizatorji evropske državljanske pobude med kampanjo in po njej več priložnosti za dialog, ni pa nujno, da bi se moral dialog z organizatorji uspešnih pobud končati po prejemu uradnega odgovora Komisije.

1.5.3 EESO tudi meni, da bi morala biti njegova letna konferenca, dan evropske državljanske pobude, podlaga za dialog, ter da je treba več pozornosti nameniti izmenjavi najboljših praks med organizatorji ter ustvarjanju novih priložnosti za navezovanje stikov med organizatorji uspešnih pobud in pobud, ki so v teku.

1.5.4 Uspešne pobude bi morale ustrezno spremljati. EESO tako upa, da bodo vse institucije EU enakovredno sodelovale pri ustvarjanju priložnosti, da bi organizatorji lahko predstavili svoje pobude in razpravljali o njih po zgledu njegovega povabila organizatorjem evropskih državljanskih pobud, naj se udeležijo raznih razprav. Še zlasti se mu zdi pomembno, da se o uspešnih pobudah razpravlja na plenarnih zasedanjih Evropskega parlamenta, s čimer bi se povečala politična razsežnost evropske razprave o vprašanjih v zvezi z evropsko državljansko pobudo.

1.5.5 EESO ob upoštevanju svojega priporočila o zagotavljanju uravnotežene delitve pristojnosti med institucijami EU glede evropske državljanske pobude ⁽⁵⁾ podpira stališče civilne družbe ⁽⁶⁾, da bi moral biti Evropski parlament še naprej edini organizator javnih predstavitev uspešnih pobud, Komisija pa bi bila pri tem ustrezno zastopana. Za organizatorje uspešnih pobud so javne predstavitve v Evropskem parlamentu so izjemnega pomena, saj lahko pojasnijo svoje cilje in navežejo stike s poslanci, ki predstavljajo državljane EU v širšem pomenu.

1.5.6 Vse odločitve Komisije za delno ali popolno zavrnitev prijave pobude bi morale biti podrobno opredeljene in podani bi morali biti jasni razlogi zanje.

1.5.7 EESO pozdravlja predlog Komisije, da omogoči delno prijavo predlogov evropske državljanske pobude; treba pa bi bilo ohraniti enotno odločitev o prijavi.

⁽³⁾ OCS je kratica za *Online Collection Software* (programska oprema za spletno zbiranje), brezplačno orodje Evropske komisije za spletno zbiranje podpisov. Ta instrument poenostavlja zbiranje podatkov in njihovo preverjanje pri nacionalnih organih. Ta programska oprema je v skladu z Uredbo (EU) št. 211/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ter Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 1179/2011: <https://joinup.ec.europa.eu/software/ocs/description>.

⁽⁴⁾ Sklep predsedstva EESO z dne 14. oktobra 2014 o notranjih merilih za povabilo organizatorjev na plenarna zasedanja in seje strokovnih skupin.

⁽⁵⁾ Točka 1.4.5 mnenja EESO o evropski državljanski pobudi (revizija) (mnenje na lastno pobudo) z dne 13. julija 2016.

⁽⁶⁾ EESO je 12. decembra 2017 organiziral javno posvetovanje z organizacijami civilne družbe o novem predlogu o evropski državljanski pobudi.

1.5.8 Glede na pomen evropske državljanske pobude za demokracijo v EU ter ob upoštevanju tega, da je bila uvedena pred kratkim in da bo za izvajanje sprememb, ki izhajajo iz trenutnega pravnega pregleda, potrebnega precej časa, bi bilo treba za pregled evropske državljanske pobude ohraniti triletni rok.

1.5.9 EESO je zadovoljen s priznanjem Evropske komisije, kako pomembne in še vedno nujne so prevajalske storitve, ki jih je EESO zagotavljal od leta 2015. Prevajalske storitve Komisije bi v prihodnje morale vključevati tudi prevod prilog k predlogom evropske državljanske pobude, kar je pomembno, saj bi tako javnosti omogočili boljše razumevanje tovrstnih predlogov ⁽⁷⁾.

1.5.10 EESO se zaveda, da je pomembna in nujna nadaljnja razprava o tem, ali znižati najnižjo starost za podporo evropski državljanski pobudi.

2. Splošne ugotovitve

2.1 Evropska državljanska pobuda je inovativen instrument, ki je bil uveden z Lizbonsko pogodbo, in je pomemben del sedanjega in prihodnjega razvoja nadnacionalne participativne demokracije v EU ⁽⁸⁾. Je pravica, ki izhaja iz pravice državljanov do sodelovanja v demokratičnem življenju Unije. Evropska državljanska pobuda bi morala s širitvijo javne razprave na celotno EU in možnostjo, da državljani neposredno pozovejo Komisijo k pripravi pravnega akta Unije, olajšati dejavno vključevanje vsakega državljana v postopek določanja nalog in sprejemanja odločitev v EU.

2.2 Pravila in postopki, ki urejajo evropsko državljansko pobudo, so navedeni v uredbi EU z dne 16. februarja 2011 in veljajo od 1. aprila 2012 ⁽⁹⁾. Evropska komisija je novo uredbo predlagala 13. septembra 2017 kot del svežnja o stanju v Uniji.

2.3 Na podlagi trenutne uredbe lahko evropsko državljansko pobudo organizirajo ali podpišejo vsi državljani EU, ki so dovolj stari, da lahko volijo na volitvah v Evropski parlament ⁽¹⁰⁾. Pobude upravlja državljanski odbor. Organizacije lahko te pobude spodbujajo ali podpirajo, če to storijo popolnoma pregledno.

2.4 Postopek, ki ureja evropsko državljansko pobudo, ima tri faze:

2.4.1 začetna faza predvideva ustanovitev državljanskega odbora ⁽¹¹⁾, formalno prijavo pobude ⁽¹²⁾, ki je odvisna od ocene dopustnosti Komisije ⁽¹³⁾, in certificiranje sistema za spletno zbiranje podpisov ⁽¹⁴⁾;

2.4.2 v fazi zbiranja je treba v obdobju največ 12 mesecev zbrati en milijon izjav o podpori (podpisov) v vsaj sedmih državah EU ⁽¹⁵⁾. Podpise potrdijo pristojni nacionalni organi ⁽¹⁶⁾, uspešna evropska državljanska pobuda pa se nato predloži Komisiji;

⁽⁷⁾ Za razpravo o pomenu prilog glej točke 47–58 v zadevi T-529/13, Izsák in Dabis proti Komisiji.

⁽⁸⁾ Člen 11(4) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) in člen 24(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

⁽⁹⁾ Uredba (EU) št. 211/2011.

⁽¹⁰⁾ Običajno je za to treba dopolniti 18 let, kar velja za vse države članice razen Avstrije, kjer je treba dopolniti 16 let.

⁽¹¹⁾ Državlanski odbor mora biti sestavljen iz najmanj sedmih državljanov EU, ki so prebivalci najmanj sedmih držav članic EU.

⁽¹²⁾ Pobuda mora biti opisana z največ 800 znaki (100 za naslov, 200 za opis in 500 za podrobnosti o ciljih).

⁽¹³⁾ Člen 4(2) Uredbe (EU) št. 211/2011. Najpomembnejši je člen 4(2)(b), ki določa, da predlagana evropska državljanska pobuda ne sme očitno soditi izven okvira, v katerem ima Komisija pristojnost za predložitev predlogov pravnih aktov Unije za izvajanje Pogodb. Za oceno odločitev Komisije o prijavi glej James Organ, *Decommissioning direct democracy? A critical analysis of Commission decision-making on the legal admissibility of European Citizens Initiative proposals* (Odvzem neposredne demokracije? Kritična analiza procesa odločanja Komisije o pravni dopustnosti predlogov evropske državljanske pobude), 10 EuConst (2014), str. 422–443.

⁽¹⁴⁾ Člen 6 Uredbe (EU) št. 211/2011. Uredba določa, da so za ta postopek zadolženi pristojni organi države članice, v kateri se zbirajo izjave o podpori.

⁽¹⁵⁾ V uredbi je določeno najmanjše število podpisnikov iz posamezne države članice, ki je sorazmerno s številom prebivalcev, <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/signatories?lg=sl>.

⁽¹⁶⁾ Člen 15 Uredbe (EU) št. 211/2011.

2.4.3 po predložitvi Komisija uspešno pobudo pregleda, šele nato se sreča z organizatorji. Javna predstavitev poteka v Evropskem parlamentu. Komisija se mora v treh mesecih odločiti, v kolikšnem obsegu bo sprejela zakonodajni predlog iz pobude oziroma ali ga bo sploh sprejela, nato pa se mora odzvati s sporočilom.

2.5 Do danes je različne evropske državljanske pobude podpisalo več kot osem milijonov državljanov EU. Čeprav je bilo predloženih 69 pobud, jih je Komisija prijavila le 48, od katerih so samo štiri zbrale najmanj en milijon podpisov⁽¹⁷⁾. Uspešne pobude so do zdaj pozele nekaj odzivov, vendar se je Komisija doslej zgolj v zvezi z eno⁽¹⁸⁾ zavezala, da bo pripravila nov zakonodajni predlog.

2.6 Med institucijami EU, organizatorji in predstavniki organizirane civilne družbe na splošno velja, da instrument evropske državljanske pobude kljub nekaterim pozitivnim tehničnim spremembam še zdaleč ni izkoristil svojega polnega demokratičnega potenciala. Komisija je na dnevu evropske državljanske pobude leta 2017⁽¹⁹⁾ napovedala, da bo izvedla popoln pravni pregled. To je pomembna priložnost za okrepitev javne razprave v EU ter zmožnosti javnosti glede določanja dnevnega reda in odločanja, s čimer lahko prek evropske državljanske pobude vplivajo na politiko EU. Večina se tudi strinja, da bi evropska državljanska pobuda lahko povežala državljane EU, ki jih družijo podobni cilji, in okrepila občutek evropske identitete.

2.7 Organizatorji evropske državljanske pobude so poudarili, da je pomemben že sam postopek evropske državljanske pobude, saj se z njim oblikujejo omrežja za doseganje skupnih ciljev, da se lahko nato zbere milijon podpisov.

3. Institucionalni odziv na evropsko državljansko pobudo

3.1 EESO je na vsakoletnem dnevu evropske državljanske pobude⁽²⁰⁾ okrepil pomen te pobude in vzpostavil službo za pomoč uporabnikom evropske državljanske pobude⁽²¹⁾, ki organizatorjem pobude med drugim zagotavlja prevode opisov evropske državljanske pobude v treh delovnih dneh od vložitve zahtevka, tiskane in spletne publikacije o evropski državljanski pobudi ter razne priložnosti za predstavitev evropskih državljanskih pobud na sejah *ad hoc* skupine odbora EESO za evropsko državljansko pobudo in strokovnih skupin ter na plenarnih zasedanjih⁽²²⁾.

3.2 EESO je 13. julija 2016 sprejel mnenje na lastno pobudo⁽²³⁾, v katerem priporoča, da bi morala evropska državljanska pobuda postati učinkovitejša, vidnejša in bolj državljanom prijazna.

3.3 Sklepne ugotovitve študije Evropskega parlamenta⁽²⁴⁾ so bile oktobra 2015 povzete v resoluciji⁽²⁵⁾, s katero je Evropski parlament uradno zahteval pregled uredbe o evropski državljanski pobudi in Komisiji odločno priporočil nekatere spremembe. Evropski parlament je leta 2017 pripravil tudi osnutek samoiniciativnega poročila⁽²⁶⁾, v katerem je predlagal spremembe uredbe o evropski državljanski pobudi.

⁽¹⁷⁾ Uspešni so bili predlogi *Voda in komunalna ureditev sta človekova pravica! Voda je javna dobrina in ne blago!*, *Ustavimo vivisekcijo, Eden izmed nas ter Prepovejmo glifosat ter obvarujmo ljudi in okolje pred strupenimi pesticidi*: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful>.

⁽¹⁸⁾ Sporočilo Komisije o evropski državljanski pobudi „Prepovejmo glifosat ter obvarujmo ljudi in okolje pred strupenimi pesticidi“, C(2017) 8414 final. Komisija je 1. februarja 2018 sprejela tudi predlog revizije direktive o pitni vodi, ki je deloma odgovor na pobudo *Voda in komunalna ureditev sta človekova pravica! Voda je javna dobrina in ne blago!* (*Right2Water*).

⁽¹⁹⁾ Dan evropske državljanske pobude je letna konferenca EESO. Partnerji dneva evropske državljanske pobude leta 2017 so bili Evropski odbor regij, kampanja za evropsko državljansko pobudo, združenje European Citizens' Action Service, Fakulteta za pravo in socialno pravičnost Univerze v Liverpoolu ter združenja Democracy International, Initiative and Referendum Institute Europe in People2power. Revizijo evropske državljanske pobude je na otvoritveni seji napovedal prvi podpredsednik Komisije Frans Timmermans.

⁽²⁰⁾ Prvi dan evropske državljanske pobude je bil organiziran 30. marca 2012, dan pred začetkom veljavnosti uredbe o tej pobudi. Od takrat jih je bilo vsako leto aprila organiziranih šest, sedmi pa bo na vrsti 10. aprila 2018.

⁽²¹⁾ Za več informacij glej publikacijo EESO o njegovi službi za pomoč uporabnikom evropske državljanske pobude.

⁽²²⁾ Glej opombo 4.

⁽²³⁾ Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o evropski državljanski pobudi (revizija) (mnenje na lastno pobudo) (UL C 389, 21.10.2016, str. 35).

⁽²⁴⁾ Služba Evropskega parlamenta za raziskave, *Implementation of the European Citizens' Initiative. The experience of the first three years* (Izvajanje evropske državljanske pobude, Izkušnje prvih treh let), 2015.

⁽²⁵⁾ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 28. oktobra 2015 o evropski državljanski pobudi (2014/2257(INI)). Poročevalec: György Schöpflin, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2015-0382+0+DOC+XML+V0//SL>.

⁽²⁶⁾ Osnutek poročila o reviziji Uredbe (EU) št. 211/2011 o državljanski pobudi, 11. september 2017: <http://www.europarl.europa.eu/committees/sl/afco/draft-reports.html?ufolderComCode=AFCO&ufolderId=09289&urefProcCode=&linkedDocument=true&ufolderLegId=8&urefProcYear=&urefProcNum=>.

3.4 Evropska varuhinja človekovih pravic je po preiskavi na lastno pobudo marca 2015 pripravila 11 smernic za nadaljnje izboljšanje evropske državljanske pobude⁽²⁷⁾, julija 2017 pa je Komisiji poslala odprto pismo, v katerem jih je še potrdila⁽²⁸⁾.

3.5 Odbor regij je oktobra 2015 sprejel mnenje, v katerem je podprl takojšnjo in temeljito revizijo uredbe⁽²⁹⁾, na plenarnem zasedanju marca 2018 pa bo potekalo glasovanje o še enem mnenju.

3.6 Komisija je aprila 2015 objavila poročilo o napredku, februarja 2016 pa se je odzvala na predloge Evropskega parlamenta, pri čemer je potrdila težave, s katerimi se spoprijemajo državljani, ki organizirajo in podpirajo evropsko državljansko pobudo.

3.7 Organizatorji evropske državljanske pobude so več odločitev Komisije o prijavi evropske državljanske pobude izpodbijali pred Sodiščem⁽³⁰⁾ ter v zvezi z njimi na evropsko varuhinjo človekovih pravic naslovili pritožbe⁽³¹⁾. Odločitve v teh primerih so še povečale pritisk za spremembo uredbe o evropski državljanski pobudi, zlasti v zvezi s postopkom delne prijave pobude in dolžnostjo Komisije, da pojasni svoje odločitve.

4. Vloga odbora EESO in evropska državljanska pobuda

4.1 EESO kot most med evropskimi institucijami in organizirano civilno družbo v razpravi o evropski državljanski pobudi sodeluje že od začetka. To dokazujejo dosedaj sprejeta mnenja⁽³²⁾, podpora, izkazana evropski državljanski pobudi, in ustanovitev *ad hoc* skupine, ki spremlja razvoj in izvajanje te pravice do sodelovanja v demokratičnem življenju Unije⁽³³⁾.

4.2 EESO bo še naprej dejavno sodeloval pri večinstitucionalnem delu, povezanem s procesom evropske državljanske pobude, in to v svoji dvojni vlogi pospeševalca in institucionalnega mentorja. Med pobudami in pristojnostmi EESO so:

4.2.1 dan evropske državljanske pobude, ki ga EESO organizira vsako leto in je namenjen krepitvi pomena evropske državljanske pobude, ima pa pomembno vlogo pri ohranjanju te pobude na seznamu najpomembnejših nalog v institucionalnem programu EU. Dogodek je že sedaj pomembna priložnost za dialog med organizatorji evropske državljanske pobude, institucijami EU in drugimi deležniki, saj se na podlagi tega ocenjujeta izvajanje in učinkovitost pobude, izmenjujejo dobre prakse in lajša mrežno povezovanje med organizatorji in drugimi deležniki, deloval pa naj bi tudi kot platforma za dialog o uspešnih evropskih državljanskih pobudah. EESO bo še nadgradil uspeh tega dogodka ter razširil obseg in vlogo konference, na primer z rednim pregledovanjem odzivanja Komisije na uspešne evropske državljanske pobude. Dan evropske državljanske pobude organizira *ad hoc* skupina v sodelovanju z ustreznimi strateškimi partnerji;

4.2.2 priprava praktičnega vodnika (tretja izdaja) za ozaveščanje o evropski državljanski pobudi in njeno spodbujanje⁽³⁴⁾. EESO poleg tega evropski državljanski pobudi namenja ključno vlogo v še eni publikaciji z naslovom Evropski potni list za aktivno državljanstvo⁽³⁵⁾ (na voljo v tiskani različici in različici HTML⁽³⁶⁾), katere namen je obveščati državljane EU o vseh njihovih pravicah in spodbujati nadnacionalno participativno demokracijo;

⁽²⁷⁾ Primer: OI/9/2013/TN, preiskava uvedena 18. 12. 2013 in odločba z dne 4. 3. 2015: <http://www.ombudsman.europa.eu/sl/cases/decision.faces/jt/59205/html.bookmark>.

⁽²⁸⁾ Primer: SI/6/2017/KR, preiskava uvedena 11. 7. 2017: <https://www.ombudsman.europa.eu/cases/correspondence.faces/en/81311/html.bookmark>.

⁽²⁹⁾ Mnenje Evropskega odbora regij o evropski državljanski pobudi (UL C 423, 17.12.2015, str. 1).

⁽³⁰⁾ Zlasti uspešno izpodbijanje odločitev Komisije v sodbah Sodišča z dne 3. februarja 2017 v zadevi T-646/13 (*Minority SafePack*), z dne 10. maja 2017 v zadevi T-754/14 (*Stop TTIP*) in z dne 12. septembra 2017 v zadevi C-589/15 P (Milijon podpisov za solidarno Evropo).

⁽³¹⁾ Odločitve v primeru 1086/2017/PMC z dne 4. oktobra 2017 (Mama, oče in otroci), v primeru 1609/2016/JAS z dne 18. aprila 2017 (Ustavimo vivisekcijo) ter glede pritožb 402/2014/PMC (zaupno) z dne 3. marca 2015 in 2071/2013/EIS z dne 12. decembra 2014 (Ustavimo vivisekcijo).

⁽³²⁾ Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o izvajanju Lizbonske pogodbe: participativna demokracija in evropska državljanska pobuda (člen 11 PEU) (UL C 354, 28.12.2010, str. 59).

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o državljanski pobudi (UL C 44, 11.2.2011, str. 182).

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o evropski državljanski pobudi (revizija) (mnenje na lastno pobudo) (UL C 389, 21.10.2016, str. 35).

⁽³³⁾ EESO je *ad hoc* skupino za evropsko državljansko pobudo vzpostavil oktobra 2013 za politično usmerjanje o evropski državljanski pobudi in spremljanje razvoja dogodkov na tem področju.

⁽³⁴⁾ <http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/qe-04-15-566-sl-n.pdf>.

⁽³⁵⁾ <http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/qe-04-15-149-sl-n.pdf>.

⁽³⁶⁾ <http://www.eesc.europa.eu/eptac/en>.

4.2.3 poziv organizatorjem evropske državljanske pobude, katerih pobude spadajo na področje politik Odbora, naj svoje pobude predstavijo v odboru EESO⁽³⁷⁾. Te priložnosti EESO omogočajo, da organizatorjem evropske državljanske pobude zagotavlja platformo za povezovanje s predstavniki civilne družbe in socialnimi partnerji ter da krepi pomen evropske državljanske pobude kot demokratičnega instrumenta in obenem ohranja nevtrarno stališče glede političnega vprašanja, ki ga konkretna pobuda obravnava;

4.2.4 priprava mnenja na lastno pobudo o vsebini uspešne evropske državljanske pobude vsakič, ko se ta nanaša na področje dela EESO;

4.2.5 predstavniki EESO bi morali sodelovati pri vsaki javni predstavitvi uspešnih pobud v Evropskem parlamentu, s čimer bi prispevali k medinstitucionalni analizi tega, kako se na uspešne pobude odzvati. EESO bi moral biti vselej vabljen na javne predstavitve⁽³⁸⁾. Njegovo mnenje bo temeljilo na razpravah na plenarnem zasedanju EESO, na katerega so vabljeni organizatorji pobud;

4.2.6 EESO pozdravlja spletno sodelovalno platformo, v katero želi biti vključen ter biti seznanjen z dogajanjem na njej. Meni tudi, da bi morali biti uporabniki platforme dobro obveščeni o njegovih storitvah v zvezi z evropsko državljansko pobudo, ki jih nudi organizatorjem pobude;

4.2.7 EESO si bo še naprej prizadeval za vplivnejšo in učinkovitejšo evropsko državljansko pobudo ter ozaveščanje na nacionalni in lokalni ravni, na primer s svojo pobudo za delovanje na lokalni ravni (angl. *Going local*).

5. Pripombe glede sprememb uredbe

5.1 Evropska državljanska pobuda naj bi bila jasna, preprosta in uporabniku prijazna. Vendar številni organizatorji evropske državljanske pobude, predstavniki organizacij civilne družbe⁽³⁹⁾, akademski komentatorji⁽⁴⁰⁾ in institucionalni akterji poročajo o precejšnjih tehničnih in pravnih težavah, povezanih z njo. EESO pozdravlja predlog Komisije za spremembo uredbe, ki bo odpravil bolj zapletene institucionalne, pravne in organizacijske težave ter spodbujal dialog med državljani in institucijami. S tem se bodo v vsej EU okrepile razprave o temah, ki jih sprožajo evropske državljanske pobude, ne glede na to, ali pobuda zbere milijon podpisov ali ne.

5.2 EESO znova odločno poudarja svojo podporo evropski državljanski pobudi. Meni, da bi lahko ustrezno in popolno izvajanje evropske državljanske pobude pomagalo odpraviti vrzel med državljani in institucijami EU ter močno izboljšati vključitev državljanov v demokratično življenje Unije. To je tudi pomemben korak v širšem razvoju participativne demokracije v EU.

5.3 EESO potrjuje močno medinstitucionalno podporo evropski državljanski podpori ter pozdravlja predloge sprememb, ki so jih pripravili Evropski parlament, Odbor regij in evropska varuhinja človekovih pravic. Vsaka institucija ima pomembno vlogo v kampanjah evropske državljanske pobude in po njih, saj zagotavlja pomoč ter priložnosti za dialog med institucijami in organizatorji.

5.4 EESO vsem državam članicam priporoča, naj vzpostavijo kontaktne točke za zagotavljanje informacij in pomoči organizatorjem evropske državljanske pobude glede tehničnih vprašanj in vprašanj, povezanih s tovrstnimi kampanjami, ter pobudo dejavno spodbujajo na nacionalni in lokalni ravni.

5.5 EESO za poenostavitev in povečanje učinkovitosti instrumenta evropske državljanske pobude predlaga naslednje spremembe uredbe:

⁽³⁷⁾ Glej opombo 4.

⁽³⁸⁾ 2. februarja 2014 je takratni predsednik EESO Henri Malosse tedanjemu predsedniku Evropskega parlamenta Martinu Schulzu poslal uradno pismo, v katerem je izrazil interes EESO, da se redno udeležuje javnih predstavitev uspešnih evropskih državljanskih pobud.

⁽³⁹⁾ C. Berg, J. Tomson, *An ECI that works! Learning from the first two years of the European Citizens' Initiative* (Evropska državljanska pobuda, ki deluje: česa se lahko naučimo iz prvih dveh let njenega izvajanja), 2014: <http://ecithatworks.org/>.

⁽⁴⁰⁾ Nekaj nedavnih člankov: Organ, *EU Citizen Participation, openness and the European Citizens Initiative: the TTIP legacy* (Udeležba državljanov EU, odprtost in evropska državljanska pobuda: zapuščina TTIP), 54 CMLRev 1713–1748 (2017); Karatzia, *The European Citizens Initiative and the EU institutional balance: On realism and the possibilities of affecting EU lawmaking* (Evropska državljanska pobuda in institucionalno ravnotežje v EU: o realizmu in možnostih vpliva na pripravo zakonodaje v EU), 54 CML Rev. (2017), str. 177–208, in Vogiatzis, *Between discretion and control: Reflections on the institutional position of the Commission within the European citizens' initiative process* (Med diskrekcijo in nadzorom: razmisleki o institucionalnem položaju Komisije v procesu evropske državljanske pobude), *European Law Journal* 2017 (23), str. 250–271.

5.5.1 Pri prijavi je treba ločiti vlogi institucionalnega mentorja ⁽⁴¹⁾ organizatorjem evropske državljanske pobude in nosilca odločanja, ki ju ima Komisija. To je ključno za rešitev morebitnega nasprotja interesov v Komisiji ter za popolno in učinkovito izvajanje instrumenta evropske državljanske pobude. EESO bi bil logičen kandidat za vlogo institucionalnega mentorja.

5.5.2 Med kampanjo in po njej bi moralo biti več priložnosti za dialog z organizatorji evropske državljanske pobude, saj bi tako okrepili politični pomen tematike kampanj za te pobude. EESO tako upa, da bodo vse institucije EU enakovredno sodelovale pri ustvarjanju priložnosti, da bi organizatorji lahko predstavili svoje pobude in razpravljali o njih po zgledu njegovega povabila organizatorjem evropske državljanske pobude, naj se udeležijo raznih razprav v njegovi skupini za evropsko državljansko pobudo, strokovnih skupinah in na plenarnih zasedanjih. Javna predstavitev pobud v Evropskem parlamentu je osrednjega pomena za take možnosti dialoga.

5.5.3 Zagotoviti je treba ustrezno spremljanje uspešnih pobud. EESO spoštuje pravico Evropske komisije do pobude in jo poziva k pripravi zakonodajnega predloga v 12 mesecih po koncu kampanje ali k celoviti obrazložitvi odločitve, da ne bo pripravila nobenega predloga.

5.5.4 Komisija bi se morala poleg sodelovanja pri predstavitvah v Evropskem parlamentu in srečanja z organizatorji še tesneje povezati z organizatorji evropske državljanske pobude. Z njimi bi se morala, potem ko bo predložila svoje uvodno mnenje, zato povezati pri dejavnostih v zvezi s temo uspešne evropske državljanske pobude.

5.5.5 Da bi zagotovili pravo ravnovesje med nalogami in pristojnostmi, EESO podpira stališče civilne družbe s posvetovanja, ki ga je organiziral, glede tega, da bi moral biti Parlament še naprej edini organizator javnih predstavitev uspešnih pobud.

5.5.6 Vse odločitve Komisije za delno ali popolno zavrnitev prijave pobude bi morale biti podrobno opredeljene in podani bi morali biti jasni razlogi zanje.

5.5.7 EESO pozdravlja predlog Komisije, da omogoči delno prijavo pobud. Da bi lahko sprejeli jasne in preproste postopke in merila za prijavo evropske državljanske pobude, pa bi bilo treba ohraniti enotno odločitev o prijavi. Komisija bi lahko organizatorjem pred predložitvijo svetovala glede pravne podlage njihovega predloga in predlagala možne rešitve, s katerimi bi preprečili, da bi bil njihov predlog nedopusten.

5.5.8 EESO bo spremljal razpravo o predlogu za znižanje najnižje starosti za podporo evropski državljanski pobudi in sodelovanje v njej. Zaveda se, da ta tema odpira številna vprašanja, obenem pa priznava, da je potrebna nadaljnja razprava.

5.5.9 Pregled evropske državljanske pobude bi moral še naprej potekati vsaka tri leta, in sicer zaradi pomena te pobude za demokracijo v EU ter ob upoštevanju tega, da je bila uvedena pred kratkim in da bo za izvajanje sprememb, ki izhajajo iz trenutnega pravnega pregleda, potrebnega precej časa.

5.5.10 Postopke obveščanja in ozaveščanja o evropski državljanski pobudi bi bilo treba okrepiti. To je treba storiti zlasti z *ad hoc* kampanjami, ki jih spodbujajo Komisija in države članice. Poleg tega EESO za ta namen predlaga, da se skupini organizatorjev omogoči obveščanje zainteresiranih podpornikov o poteku in dosežkih kampanje (pod pogojem, da so podporniki v to privolili). Podobno velja za Komisijo, ki mora učinkoviteje seznanjati s spremljanjem uspešnih pobud in o tem obveščati zlasti skupino organizatorjev.

5.5.11 EESO izraža zadovoljstvo, da je Evropska komisija priznala potrebo po prevajalskih storitvah, ki jih je EESO zagotavljal od leta 2015. Prevajalske storitve bi morale vključevati tudi prevod prilog k predlogom evropske državljanske pobude ⁽⁴²⁾, kar je pomembno, saj bi tako javnosti omogočili boljše razumevanje tovrstnih predlogov.

5.5.12 Raziskati bi bilo treba nove načine povezovanja med spletnim zbiranjem podpisov ter družbenimi in digitalnimi mediji za doseganje čim širše javnosti.

V Bruslju, 14. marca 2018

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Georges DASSIS

⁽⁴¹⁾ Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o državljanski pobudi (UL C 44, 11.2.2011, str. 182), točki 1.2 in 4.3.2.

⁽⁴²⁾ Za razpravo o pomenu prilog glej točke 47–58 v zadevi T-529/13, Izsák in Dabis proti Komisiji.